

Miljø- og Fødevareministeriet

Sagsnr.:

Dato: 20. november 2015

**Talen til Samråd H, J og K [Venstres grønne realisme,
regeringens prioritering, hormonforstyrrende stoffer i
forbrugerprodukter, national regulering] i
Folketingets Udvalg for Miljø og Fødevarer fredag den
20. november 2015, kl. 9.30 – 12.30.**

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål H

“Hvordan vil Venstres såkaldte ”grønne realisme” påvirke regeringens prioritering af indsatsen for at få forbudt hormonforstyrrende stoffer i forbrugerprodukter?”

(Pia Olsen Dyhr (SF))

Spørgsmål J

“Vil regeringen afsætte færre eller flere bevillinger til dansk vidensopbygning om hormonforstyrrende stoffer i forhold til de eksisterende aftaler på området, og vil regeringen øge eller sænke den danske indsats i forhold til at påvirke EU’s arbejde med hormonforstyrrende stoffer?”

(Maria Reumert Gjerding(EL))

Spørgsmål K

“Er ministeren enig i, at Danmark inden for den eksisterende EU-lovgivning har mulighed for at gennemføre national regulering af en række hormonforstyrrende stoffer og hvorfor vil ministeren i givet fald ikke udnytte denne mulighed?”

(Maria Reumert Gjerding(EL))

Svar:

- Tak for indkaldelsen i samråd. Det er ikke de første samråd vi afholder om kemiområdet, og jeg er sikker på, at der kommer mange, og det vil jeg bare sige, det er jeg faktisk rigtig glad for.
- Fordi jeg synes, der har været en bred enighed om vores ønsker fra dansk side på kemiområdet. Det er rigtig vigtigt, at vi bruger hinanden i forhold til, hvordan vi kan påvirke synspunkterne på det her felt og få nogle beslutninger igennem i EU-sammenhæng.

- Lad mig starte med at slå fast, at de politiske forlig på kemiområdet fortsat danner rammen om indsatsen på miljø- og fødevarerområdet:
- Og det er jo så *Kemikalieindsatsen*, som går fra 2014-17, som danner grundlaget. Den er baseret på aftalen tilbage fra oktober 2013 med alle Folketingets daværende partier. Håndtering af hormonforstyrrende stoffer i forbrugerprodukter er et meget væsentligt element i den indsats.
- Og den anden væsentlige aftale på området – det er *Fødevarerforlig 3*, som også er baseret på et bredt flertal i Folketinget. Arbejdet med hormonforstyrrende stoffer udgør en integreret del af indsatsen, herunder Danmarks største forskningsprojekt om cocktaileffekter af kemiske stoffer i fødevarer.

- De to aftaler - de er således fundamentet for vidensopbygning og regulering af kemikalier.

- Når det kommer til hormonforstyrrende stoffer, så arbejder jeg helt overordnet for at få dem ud af vores hverdag og minimere udsættelsen for dem, hvis vi ikke helt kan undgå dem.
- Danmark har siden 2002 haft en strategi for hormonforstyrrende stoffer, som fokuserer på opbygning af viden, udvikling af testmetoder, handlingsorienterede undersøgelser og regulering.
- Opbygning af viden sker blandt andet i Center for Hormonforstyrrende Stoffer på Rigshospitalet. Centeret blev grundlagt i 2008 og er videreført i Kemikalieindsatsen 2014-17. Vidensopbygningen er absolut relevant, da mange effekter af hormonforstyrrende stoffer er dårligt belyst, som det er i dag.
- Arbejdet med udvikling af testmetoder prioriteres også højt, fordi det er essentielt for at kunne udpege, hvilke stoffer der er hormonforstyrrende. Udviklingen af testmetoder foregår i OECD, og her spiller Danmark en aktiv rolle for at sikre fremdrift, og for at sikre at testmetoderne de også bliver solide og brugbare.

- I EU-reglerne for biocider og pesticider der er der krav om kriterier for hormonforstyrrende effekter, men EU-Kommissionen har ikke indført dem endnu. Sverige har derfor lagt sag an mod Kommissionen, og det søgsmål støtter vi Sverige i. Senest har Danmark afgivet mundtligt indlæg i den retssag her den 17. november.

- Et eksempel på hormonforstyrrende stoffer er ftalaterne. Fire specifikke ftalater er efter dansk forslag udpeget som hormonforstyrrende, og de fire ftalater er allerede forbudt i legetøj i EU, da man længe har vidst, at de kan skade forplantningsevnen. I marts 2015 blev de fire ftalater også forbudt i al elektronik i EU med virkning fra 2019.
- Danmark arbejder nu hårdt på at få indført EU-regler for de fire ftalater i andre forbrugerprodukter, som f.eks. noget af det som spørgerne var inde på vinylgulve, møbler, badeforhæng - altså de er jo rigtig mange steder i hverdagsting. Miljøstyrelsen er sammen med Det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, ved at udarbejde et forslag til EU-forbud. Forslaget forventes at være klar i starten af 2016.
- Mit udgangspunkt er, at kemikalier skal reguleres gennem EU. Kemi krydser grænser, og derfor giver EU-regler den bedste forbrugerbeskyttelse.
- Størstedelen af de forbrugerprodukter, vi køber, de er produceret uden for Danmarks grænser og de bliver også

i stigende grad købt på internettet. Også de kemikalier, som er i forbrugerprodukterne, produceres hovedsageligt uden for Danmarks grænser.

- Derfor mener jeg, at vores interesse er at få en international regulering på området. Det er det mest fornuftige for såvel forbrugerne som for virksomhederne. Og vi får mest miljø for pengene, og vi får den største tryghed for forbrugerne, hvis vi kan regulere på EU-niveau.

- Når det er sagt, så er jeg enig i, at Danmark inden for den eksisterende EU-regulering har et råderum for national lovgivning under visse forudsætninger.
- Ifølge EU-reglerne for emballage til fødevarer må der ikke ske afsmitning af stoffer til fødevaren i mængder, der kan være til fare for menneskers sundhed. Men er der ikke specifikke regler har Danmark mulighed for at fastsætte nationale grænseværdier for materialerne. Det gælder f.eks. for emballage af pap- og papir.
- Som jeg har redegjort for under et tidligere samråd i udvalget, så har jeg i august i år fastsat en vejledende grænseværdi for fluorerede stoffer i emballage af pap- og papir, som virksomhederne kan bruge som pejlemærke.
- Inden for den generelle kemikalielovgivning, REACH, der er råderummet for at fastsætte nationale begrænsninger, såsom grænseværdier, meget snævert. Og under alle

omstændigheder harmoniserer REACH procedurerne for indførelse af nye begrænsninger for et kemisk stof.

- Således er det kun i det tilfælde, hvor der ikke kan dokumenteres en risiko på EU-niveau, men der kan påvises en risiko i Danmark, at det er muligt at udarbejde nationale regler.

[PAUSE]

- Inden for de specifikke regelsæt for forbrugerprodukter, som f.eks. legetøj og kosmetik, kan national særregulering i ganske særlige tilfælde vedtages inden for rammerne af det der hedder sikkerhedsklausuler, og overordnet for fødevarer og forbrugerprodukter i henhold til miljøgarantien.

- Men for nu at gentage mig selv, så mener jeg, at hormonforstyrrende stoffer – og kemikalier i det hele taget – bedst bliver reguleret på EU-niveau.
- Og det er også derfor, jeg arbejder for en stærk EU-regulering, og faktisk lægger en hel del energi i at påvirke kollegaer og Kommissionen i forhold til at træffe beslutninger omkring kemikalier i EU-sammenhæng.
- I det såkaldte REACH UP-samarbejde arbejder jeg sammen med 7 andre medlemsstater og Norge, hvor vi lægger pres på Kommissionen for at få tempoet op i EU's kemikaliearbejde. Danmark har i et brev sammen med de

andre lande lagt pres på EU-Kommissionen bl.a. for at få fastsat klare kriterier for hormonforstyrrende stoffer.

- Også Kemikalieforum, der er nedsat som en del af Kemikalieindsatsen 2014-17, og som består af alle interessenter på kemiområdet, har på baggrund af REACH UP initiativet udarbejdet et fælles brev, kaldet "OutREACH UP".
- Kemikalieforums brev påpeger de samme problemstillinger som REACH UP-brevet, herunder den manglende fremdrift i EU's arbejde med hormonforstyrrende stoffer og udarbejdelsen af kriterier.
- Vi har sendt brevet til Kommissionen og til ECHA, og vi har ligeledes aftalt, at Kemikalieforums medlemmer kan sende til deres europæiske samarbejdspartnere.
- Altså for mig er det rigtig vigtigt at vise, at der er så bred en opbakning til ønsket om en forstærket kemikalieindsats.
- Og ved at gøre det på den måde lægger vi et krydspres på EU-Kommissionen på tværs af interessenter og på tværs af medlemsstater. Så jeg vil gerne kvittere overfor industriens organisationer og de grønne organisationer for, at vi har så godt et samarbejde på dette område.

- Danmark udtrykker løbende, både alene, men også i samarbejde med REACH UP-landene, bekymring for den

manglende fremdrift i EU's kemikalierregulering over for Kommissionen.

- Jeg har netop i sidste måned åbnet en konference i Bruxelles, hvor Kommissionen, parlamentsmedlemmer og medlemsstaterne og interessenter fra hele EU blandt andet diskuterede, hvordan vi får gjort noget ved de hormonforstyrrende stoffer.
- Og det var en konferencen, som vi havde taget initiativ til sammen med de andre i REACH UP-samarbejdet, og på konferencen blev der foreslået en række anbefalinger til, hvordan man kan forbedre REACH. Og det vil vi nu undersøge nærmere, i forhold til at få det løftet i EU-systemet.
- Men det er også fair at sige, at lige præcis når vi taler hormonforstyrrende stoffer, så er der stor uenighed især mellem industrisiden og NGO'erne. Og derfor kommer det nok til at tage noget tid endnu at nå frem til en løsning for hormonforstyrrende stoffer.
- Det afholder så ikke mig fra at presse på for en stærkere regulering bl.a. sammen med mine kollegaer i REACH Up initiativet.

- Jeg vil slutte af med at fremhæve, at vores politiske aftaler danner et rigtig godt fundament for indsatsen i forhold til hormonforstyrrende stoffer i forbrugerprodukter.

- Det arbejde fortsætter vi inden for, som nævnt, den økonomiske aftale der er.
- Traditionen for det brede samarbejde på kemiområdet vil jeg gerne videreføre, og jeg håber, at vi i fællesskab kan sætte fokus på området og skubbe på for en stærk EU-regulering på området.
- Sidst jeg var i samråd, der aftalte vi faktisk her i udvalget at lave en teknisk gennemgang i begyndelsen af det nye år om indsatsen på kemiområdet, og at vi også skulle prøve at se, om ikke vi kunne drøfte hvordan vi kan lave en strategi i forhold til hvordan vi kan bruge hinanden til at lægge pres på EU-systemet. Som jeg nævnte sidst, så kan jeg gøre nogle ting, men Folketinget kan i virkeligheden gøre nogle andre ting ved at skrive til og invitere Kommissæren på området, lave høringer hvor Kommissionsrepræsentanter skal gøre rede for Kommissionens arbejde. Vi kan også bruge medlemmer af EU-Parlamentet til at tage initiativer eller stille spørgsmål til Kommissionen. Jeg synes jo, det er rigtig vigtigt, at vi netop prøver at bruge de forskellige muligheder, vi har for at lægge pres på EU-systemet. Så det vil jeg foreslå, at vi følger op på, når vi kommer ind i januar, og ligesom få diskuteret igennem, hvordan vi kan gøre det samtidig med, at vi jo stiller os til rådighed for den ønskede tekniske gennemgang.